

Bilag 6

Fra Borgmesterens Afdeling

Dato 30-08-2023

Bilag 6: Borgmesterens Afdelings bemærkninger til magistratsafdelingernes belystninger af budgetforslag

Partierne har fremsendt i alt 154 budgetforslag, som er blevet nærmere belyst i udtalelser fra magistratsafdelingerne. Borgmesterens Afdelings kommentarer til udtalelserne fremgår af nedenstående. Kommentarerne udgør ikke et resume af udtalelserne, men er supplerende oplysninger.

Budgetforslagene og belystningerne behandles i Magistraten og Byrådet sammen med budgetforslaget d. 4. september. Det skal understreges, at budgetforslagene fra partierne kun er vedtaget, hvis de indgår i de politiske aftaler om budgettet, som bliver vedtaget ved den endelige budgetbehandling i oktober.

Der gøres for god ordens skyld opmærksom på, at der af tidsmæssige årsager ikke har været mulighed for i alle tilfælde at have en dialog vedrørende nedenstående bemærkninger med de enkelte afdelinger.

Børn og Unge

Forslag nr. 115: Børn og unges gode søvn- og digitale væner

Det foreslås at anvende reserven afsat til investeringsmodellen på sundhedsområdet i MBU/MSO som finansiering til initiativerne, da investeringsmodellen er blevet gjort permanent. Jf. Magistratens budgetforslag er denne reserve dog lagt i kassen og indgår derfor i råderummet.

Forslag nr. 129: Rekruttering og minimumsnormeringer

En del af forslaget fra SF omhandler, at der skal foretages en analyse af, hvordan Aarhus kan overholde lovgivningen om minimumsnormeringer. I belysningen skriver Børn og Unge, at en af udfordringerne er budgetmodellerne på dagtilbudsområdet, herunder særligt handicapmodellen, hvor Børn og Unge skriver, at demografireguleringen ikke kan følge med efterspørgslen på støtte til børn. Der lægges op til, at budgetmodellerne skal revideres.

Hvis en budgetmodel skal reguleres på baggrund af antallet af børn, der modtager støtte, vil der være tale om en visitationsbaseret model. Byrådet besluttede i forbindelse med budget 2012 at afskaffe visitationsbaserede modeller pga. en uhensigtsmæssig incitamentsstruktur. Dette vil være i strid med de nuværende økonomiske styringsprincipper, og Borgmesterens Afdeling kan ikke anbefale, at der igen indføres visitationsbaserede budgetmodeller. Ønsker om løft af serviceniveauet bør i stedet prioriteres ved de årlige budgetforhandlinger.

Sociale forhold og Beskæftigelse

Som det fremgår af Sociale Forhold og Beskæftigelses belysninger af forslagene på socialområdet kan serviceforbedringer, der berører borgere med handicap, medføre merudgifter i Sundhed og Omsorg. Baggrunden herfor er, at efter den gældende samarbejdsaftale mellem Sociale Forhold og Beskæftigelse og Sundhed og Omsorg afholder Sociale Forhold og Beskæftigelse udgifter til støtte efter servicelovens §83 og § 85 for borgere under 67 år, mens Sundhed og Omsorg afholder eventuelle udgifter efter borgerne er fyldt 67 år. Det bemærkes, at afdelingerne ikke har opgjort, hvor meget den afledte effekt forventes at udgøre. Dette vil skulle opgøres efterfølgende.

Forslag nr. 30: Styrkelse af det sociale område og ny budgetmodel for det sociale område

Enhedslisten foreslår blandt andet en justering af budgetmodellen på socialområdet. Enhedslistens forslag svarer til, at der indføres en visitationsbaseret budgetmodel på området. I forbindelse med budgetmodelanalysen ved

Budget 2012 vedtog Byrådet, at Aarhus Kommune ikke længere anvender visitationsbaserede budgetmodeller.

Incitamentsstrukturen i de visitationsbaserede budgetmodeller er uhensigtsmæssig, og vil være i strid med de nuværende økonomiske styringsprincipper. Borgmesterens Afdeling kan dermed ikke anbefale, at der igen indføres visitationsbaserede budgetmodeller. Ønsker om løft af serviceniveauet bør i stedet prioriteres ved de årlige budgetforhandlinger.

Forslag nr. 33: Bedre overgange for anbragte børn - efterværn

SF foreslår blandt andet, at der etableres efterværn for anbragte unge. Det er SF's forventning, at det vil føre til, at flere af de tidligere anbragte opnår større trivsel, i højere grad gennemfører uddannelse og kommer i job. Med udgangspunkt i disse effekter lægger SF op til, at disse effekter vil kunne være med til at finansiere indsatsen. Det fremgår ikke af belysningen, om de forventede effekter kan indgå som medfinansiering af indsatsen. Sociale Forhold og Beskæftigelse har efterfølgende oplyst, at det ikke har været muligt at afdække, hvorvidt forslaget fra SF kan opstilles som en investering. Dette skyldes blandt andet, at indsatsens form, omfang og karakter ikke er kendt, idet der i belysningen lægges op til en afdækkende og undersøgende proces sammen med de unge selv.

Forslag nr. 36: Hjemløshed skal gøres til fortid i Aarhus

Socialdemokratiet foreslår en økonomisk prioritering og omstilling af hjemløseområdet samtidig med implementering af ny lovgivning på området. Partiet vurderer, at der er behov for at investere i myndighedsrådgivere, socialpædagoger og sociale viceværter, for at det kan lykkes at nå målsætningerne på området og implementere ny lovgivning. Sociale Forhold og Beskæftigelse lægger op til, at der kan etableres en såkaldt Housing First Enhed i afdelingen, der skal have til opgave at implementere ny lovgivning med de krav om handleplaner og koordinerede indsatser, der ligger her i. Udgiften hertil forventes at udgøre ca. 5 mio. kr. årligt.

Borgmesterens Afdeling gør opmærksom på, at afdelingen med indstillingen "Omstilling af hjemløseområdet", som byrådet tiltrådte den 16. august, blandt andet vil etablere en Housing First enhed. Det fremgår af indstillingen, at finansieringen heraf vil findes ved at fremrykke omlægningen/nedjusteringen af nuværende kapacitet på forsorgsområdet eller via anden intern omprioritering.

Borgmesterens Afdeling gør desuden opmærksom på, at der i Magistratens budgetforslag indgår et bilag om, at den sociale effektinvestering i Housing First skal besluttes videreført i budgetforhandlingerne, hvis den skal fortsætte, når det nuværende projekt ophører i 2024.

Forslag nr. 37: Etablering af nyt Værested i Aarhus

I belyningen anvises en finansiering, der disponerer midler afsat til køb af jord. Det er praksis i Aarhus Kommune, at midler afsat til jorderhvervelse skal anvendes til dette formål og ikke umiddelbart kan anvendes til selve byggeriet. I lyset af den store forventede fondsdeltagelse i det foreliggende projekt finder Borgmesterens Afdeling, at det er hensigtsmæssigt at fravige udgangspunktet i dette tilfælde og anvende midler afsat til grunderhvervelse til medfinansiering af projektet. Samtidigt forudsættes det, at Arealreservationen på Trekantsgrunden tilbageføres til byudviklingen af Sydhavns kvarteret.

Forslag nr. 43 + 44: Fortsættelse af bevillinger og puljer samt Genoptag bevillinger

SF og Enhedslisten foreslår i deres respektive forslag bl.a. at videreføre nyttejobindsatsen, jf. budgetforlig 2022, og at videreføre det hidtil fondsfinansierede projekt Opgang til Opgang.

I forhold til nyttejobindsatsen skal det bemærkes, at en videreførelse heraf indgår i de forslag til nye investeringsmodeller, som er en del af Magistratens budgetforslag 2024-2027.

I forhold til Opgang til Opgang skal det bemærkes, at der er vedlagt en evalueringsrapport af indsatsen som baggrundsmateriale til Magistratens budgetforslag 2024-2027.

Derudover præciseres det, at beløbet til Opgang til Opgang på 6,5 mio. kr. årligt, som fremgår i Sociale Forhold og Beskæftigelses belysning er til forankring af indsatsen i to udsatte boligområder, og at det forudsætter en medfinansiering fra forsørgelsesudgifter og magistratsafdelingerne på 6 mio. kr. om året. Den samlede årlige udgift til forankring i to udsatte boligområder er 13,550 mio. kr. om året. Forankring i Gellerup, hvor projektet hidtil har været, koster halvdelen, nærmere bestemt 6,775 mio. kr.

Sundhed og Omsorg

Forslag nr. 12: Rekruttering til varetagelse af velfærdsopgaver

Enhedslisten ønsker fokus på arbejdsmiljø og arbejdsvilkår med henblik på bedre at kunne fastholde medarbejdere.

Det fremgår af den sekundære belysning fra Sociale Forhold og Beskæftigelse, at der kan laves initiativer vedrørende rekruttering til velfærdsopgaver ved brug af investeringsmodeller. Det bemærkes i den forbindelse, at de omtalte investeringsmodeller indgår i de forslag til nye investeringsmodeller, som er en del af Magistratens budgetforslag 2024-2027.

Kultur og Borgerservice

Forslag nr. 90: Flere restancer i kommunekassen – udvidelse af investeringsmodel

Det fremgår af budgetforslaget, at det vil være selvfinansierende at gennemføre forslaget. Borgmesterens Afdeling bemærker, at en imødekommelse af budgetforslaget ikke vil være budgetmæssig neutral, da det vil være kommunekassen / råderummet der finansierer udgiften, mens det vil være magistratsafdelingerne der vil modtage provenuet fra indsatsen via betaling / nedbringelse af deres restancer.

Forslag nr. 100: Etablering af ungetilbud på Amtssygehuset

I belysningen fra MKB anføres en række aktiviteter som ungetilbuddene på Amtssygehuset kan indeholde, ligesom

der foreslås afsat midler hertil. Det bemærkes, at visionen for udviklingen af Amtssygehuset er, at det skal være et kvarter med særligt fokus på børnefamilier. Da der i budgetforliget for 2023 blev afsat midler til MKB's overtagelse af at Vaskeri- og Værkstedsbygningen samt Kapellet på det tidligere Amtssygehus fremgik følgende: "... Udviklingen og ejerskabet af Vaskeri- og Værkstedsbygningen samt kapellet skal naturligt ske på baggrund af de krav der er fastsat i udviklingsplanen for Amtssygehuset. Blandt andet skal den offentlige tilgængelighed såvel som det at bygningerne ligger i et boligområde – bl.a. med de restriktioner dette giver anledning til - respekteres...". Dette er naturligvis fortsat gældende og på den baggrund anbefales det, at Vaskeri- og Værkstedsbygningens samt Kapellet's mulige indhold og tilbud drøftes nærmere mellem MKB og MTM.

Teknik og Miljø

Forslag nr. 52 og 77: Adgang til toiletfaciliteter i hele Aarhus og Flere offentlige toiletter i byen, ved de rekreative arealer, skov, strand og bynære havnearealer.

Forslagene fra både Danmarksdemokraterne og Enhedslisten omhandler opsætning af permanente pissoirer. Teknik og Miljø's belysning omhandler flytbare pissoirer og angiver ikke omkostningen ved opsætning af permanente pissoirer.

Enhedslistens forslag om at opgradere toiletter i kommunens bygninger til handicapvenlige toiletter er der ikke lavet et økonomisk overslag af. Teknik og Miljø angiver, at det vil kræve en nærmere undersøgelse.

Forslag nr. 53: Prioritering af nulemissionstaxaer

Teknik og Miljø og Rigspolitiet anbefaler, at taxaer i busbanerne ikke kan anbefales af hensyn til at fremkommeligheds- og trafiksikkerhedsmæssige hensyn. Borgmesterens Afdeling gør desuden opmærksom på, at den i belysningen nævnte brintpulje er politisk bestemt, hvorfor man ikke uden videre kan bruge puljen til at finansiere etableringen af særlige holdepladser til el-taxaer. Borgmesterens Afdeling bemærker desuden, at etableringen af holdepladser til el-taxaer vurderes at være dyrt.

Forslag nr. 57, 72 og 83: Tilførsel af midler til Jordfonden og start på etablering af grundvandsparker, Øget investering i Jordfonden for styrkelse af grundvandsbeskyttelsen og Midler til kommunal jordfond

De tre forslag angiver tilførsel af midler til Jordfonden på 40 mio. kr., 90 mio. kr. samt belysningen af muligheden for tilførsel af midler. Teknik og Miljø's belysning angiver dog 150 mio. kr. som det fulde finansieringsbehov og belyser kun meget kort, hvad der kan opnås for 40 eller 90 mio. kr.

Derudover angiver Teknik og Miljø et behov for driftsbevilling på 2 mio. kr. årligt til det administrative arbejde med grundvandsbeskyttelse startende fra 2024. Der er ifm. budget 2021 givet 8 mio. kr. i perioden 2021-2024 med angivelse af revurdering af behovet ved budget 2024 (Teknik og Miljø angiver et samlet behov på 28 mio. kr.). I indstillingen 'Fremtidig grundvandsbeskyttelse' har Teknik og Miljø angivet, at der i 2024 evalueres på bevillingsbehovet. Da der allerede er givet bevilling til 2024, kan det overvejes, om yderligere driftsbevilling bør afvente evalueringen af behovet, som foretages i 2024.

Forslag nr. 59 og 81: Styrkelse af trafikikkerheden i Aarhus og styrkelse af cykelhandlingsplanen og Implementering af Cykelhandlingsplanen i 2024-2026

De afledte driftsomkostninger ved etablering af cykelstier er i Teknik og Miljø's belysning beregnet som 0,9% af anlægsudgiften. Jævnfør budgetmodellen for afledt drift for veje, stier, fortove mv. er den afledte drift som udgangspunkt 0,6% af anlægsudgiften for stier.

Det bemærkes desuden, at der i økonomioversigten ikke er taget en omkostning med svarende til Enhedslistens forslag om at implementere af cykelhandlingsplanen. I belysningen er der dog i teksten angivet et overslag over omkostningen ved at gennemføre samtlige projekter.

Forslag nr. 64: Grøn opgradering af Aarhus Brandvæsen

I belysningen angives, at indkøb af eldrevne brandbiler vil udgøre et investeringsbehov på 208,3 mio. kroner set over

fire år. I skemaet er dette imidlertid angivet som en driftsudgift, selvom der egentligt er tale om en anlægsudgift delt på fire år. Hvis forslaget imødekommes, vil der formentlig kunne blive tale om en leasingaftale, hvor afdrag og forrentning sker over flere år, og dermed til en lavere årlig driftsudgift.

Forslag nr. 79: Færre biler i Aarhus

Et af elementerne i forslaget er at gøre Latinerkvarteret bilfrit. I belysningen henvises der til belysningen af Thures Hastrups forslag om bilfri søndag(e) i hele Aarhus kommune (forslag 62). Belysningen af forslag nr. 62, som er foretaget af Teknik og Miljø, indeholder dog ikke belysning af at gøre Latinerkvarteret bilfrit. Dette element i forslaget er således ikke belyst.